

Съдържание

Новини	2
Годишнини на членове на БАН (1869–2025) – Ст. Хрусанова	12
Нови постъпления във фонда на Централната библиотека на БАН – М. Лишкова	27

Редакционна колегия: Главен редактор: Стефка Хрусанова (hrusanova.st@cl.bas.bg),
доц. д-р Никола Казански (nkazanski@abv.bg), Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg),
Милкана Лишкова (milkana@cl.bas.bg), Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

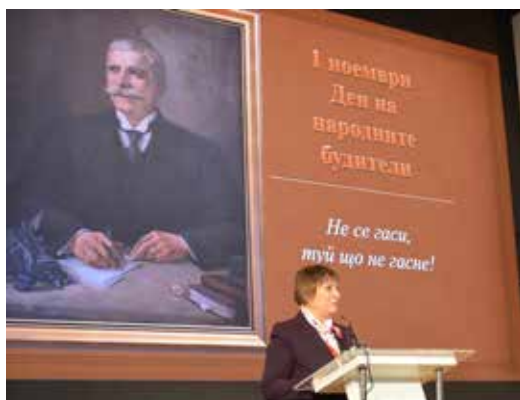
Снимки: Емилия Волева (evoleva@abv.bg)

Компютърна обработка на изображения и текст: Мария Ефремова (efremova.m@cl.bas.bg)

Приемат се статии за печат във формат word, с основен текст на шрифт Times New Roman 12, след окончателна авторска корекция. Илюстрациите да се изпращат във формат jpg, отделно от текста.

Адрес за кореспонденция
гр. София 1040
ул. „15-ти ноември“ №1
тел: 979 52 54, 979 53 79
<http://www.cl.bas.bg>
E-mail: hrusanova.st@cl.bas.bg

НОВИНИ

На 31 октомври 2025 г. в зала „Проф. Марин Дринов“ на Българската академия на науките беше проведено тържествено събрание по повод Деня на народните будители.

Водещ на тържественото събрание беше заместник-председателят на БАН проф. Емануел Мутафов, а празнично обръщение отправи председателят чл.-кор. Евелина Славчева. В него тя говори за паметта и делото на безбройните български будители, „които

събудиха българския дух, възпламениха надеждата за знание и свобода и положиха основите на нашата културна и национална идентичност“. Сред всички тях се извисява фигурата на Иван Вазов, който „превърна езика в родина и родината в священ дълг на езика“ и се утвърди като „най-общопризнат глас на народните възжеления и стремежи“. Чл.-кор. Евелина Славчева припомни, че през 1884 г. заради значителния си принос към българската литература и език той е избран за действителен член на БАН, а през 1921 г. е удостоен със званието „почетен член“.

Слово на тема „Будителите и духовното възраждане на отечеството“ произнесе акад. Иван Гранитски от Събранието на академиците и член-кореспондентите на академията. В него той заяви, че именно това е „празникът, най-пряко изразяващ енергията на българския дух и священата молитвеност, която е обладала нашите будители. Благодарение на тях се е случило националното, социално и духовно пробуждане на българския народ, за да съумее той да постигне своето национално самоосъзнаване и избистряне“.

По традиция на тържеството бяха връчени присъдените от Управителния съвет на БАН награди за журналисти за 2024 г. за реално и обективно отразяване на постиженията

в науката. В категорията „Електронни медии“ беше отличена Виктория Петрова от Би Ти Ви. В категорията „Онлайн медии“ беше наградена Ваня Минева от „Наука OFFNews“. Специалната награда за цялостно годишно отразяване на дейността на БАН беше присъдена на Велиана Христова. Отличие за правилна и богата българска реч в медиите беше връчено на Кирил Вълчев в качеството му на журналист в „Дарик Радио“.

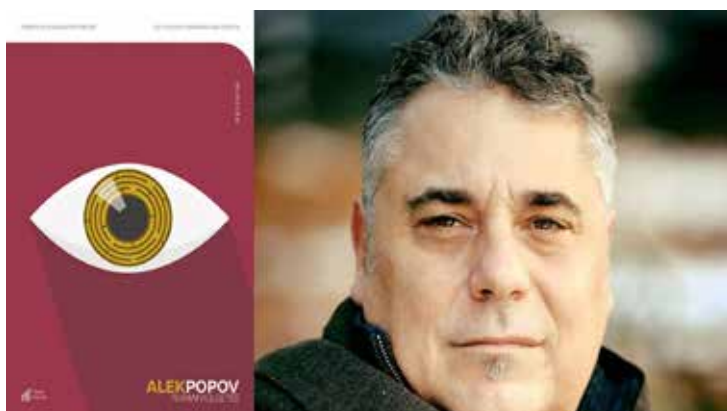
В края на тържественото събрание проф. Диана Петкова, председател на Съюза на учените в България, връчи наградите на отличените в ежегодния конкурс за високи научни постижения. Наградени бяха д-р Моника Мутовска, главен асистент във Факултета по химия и фармация на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ и химик в Химико-технологичната лаборатория на Военно-медицинската академия, д-р Гергана Маровска от Института по зеленчукови култури „Марица“ – Пловдив, и доц. д-р Мария Александрова-Пандиева от Техническия университет – София. Специална грамота получи проф. Гаро Мардиросян за четвъртото издание на своята монография „Природни бедствия и екологични катастрофи“.

Накрая всички присъстващи гости бяха поканени да разгледат специално организираната от Централната библиотека и Научния архив на БАН по случай Деня на будителите документална изложба „175-годишнината от рождението на Иван Вазов“ в централното фоайе на БАН. В експозицията бяха представени голяма част от всичките над 1000 отделни издания на Вазов, които се съхраняват във фондовете на Централната библиотека, и много от техните първи издания. Специално на този ден във

витрините беше изложена „Сребърната лира“, дар на Иван Вазов от Юбилейния комитет за първия юбилей на народния поет през 1895 г. по случай неговата 25-годишна литературна дейност, която се съхранява в Националния литературен музей, къща музей „Иван Вазов“. Върху листенцата на лирата са изписани заглавията на някои от Вазовите безсмъртни творби: „Немили-недраги“, „Под игото“, „Хъшове“, „Чичовци“, „Пряпорец и гусла“, „Тъгите на България“, „Драски и шарки“, „Сливница“ и др. Бяха представени също така вазата, дарена на поета по повод неговата 70-годишнина, притежание на госпожа Мария Елмазова, внучка на Евгения Марс, също и сребърната табакера, подарена от Иван Вазов на Иван Попов, режисьор на пиесата „Към пропаст“, собственост на Анна Нешева. Научният архив на БАН участва с ин-

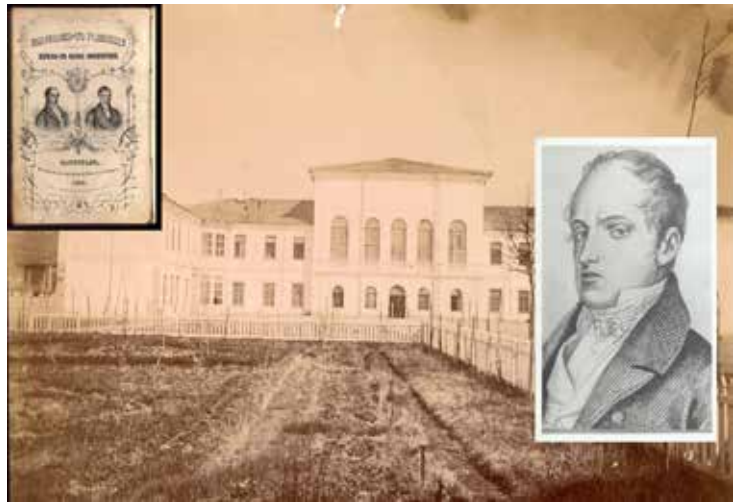
тересни архивни документи – писма, стихотворения, посветени на Вазов, грамота за награждаването му с „Народен орден за граждански заслуги“ и др.

В началото на ноември 2025 г. издателство „Хеликон“, Будапеща, публикува на унгарски език романа „Мисия Туран“ на Алек Попов в превод на проф. Петър Кръстев. Чл.-кор. Александър Василев Попов е избран през 2012 г. като най-младия член на Българската академия на науките в областта на хуманитарните науки – най-

висока оценка на неговия писателски талант, на неговите романи и разкази, които надхвърлят националните граници. Ярکو доказателство са многобройните преводи на неговия *magnum opus* „Мисия Лондон“ на повече от 20 езика и настоящите преводи на последния му роман „Мисия Туран“ (2021), както и филмирането на „Мисия Лондон“ и на други негови произведения. „Заяви се като разказвач ... със собствен почерк, майстор на смеха и иронията, който умее да вплита актуалното, документалното във фикциите си и който говореше на читателите тук и сега“, изтъква проф. Амелия Личева.

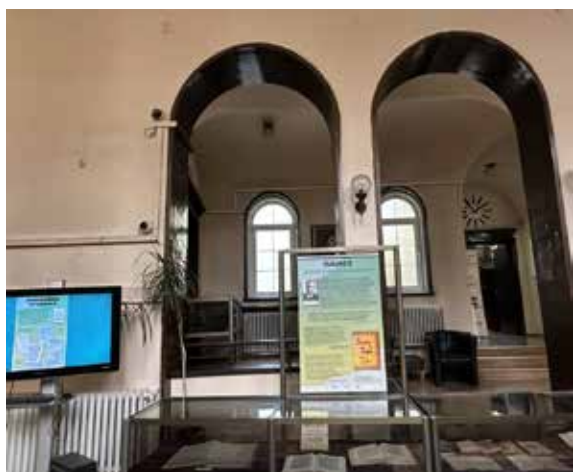
На 3 ноември 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „Историята, която събуди България“ по повод 190-годишнината от основаването на Габровското училище, 185-годишнината от създаването на първата училищна библиотека и 150-годишнината от завършването на първия випуск на Априловската гимназия. Първото новобългарско светско взаимно училище отваря врати с тържествена церемония на 2 януари 1835 г. в Габрово. Негов

вдъхновител и организатор е големият меценат на българското образование Васил Априлов, а непосредствен създател и ръководител в първите години от работата му е църковният и просветен деец Неофит Рилски. Обучението в Габровското училище се извършвало на български език, по взаимноучителния метод, като за нуждите на преподаването се създават първите учебници, помагала и пособия. През 1840 г. към него се създава първата в България училищна библиотека. Още преди Освобождението, през 1872 г., Габровското училище прераства в гимназия, а на 29 юни 1875 г. тогавашният директор Райчо Каролев връчва дипломите на първия ѝ випуск. Малко след възстановяването на Българската държава гимназията е наречена Априловска. В изложбата са представени фотографии, архивни материали, възрожденска периодика и старопечатни издания, част от внушителния масив, съхраняван в отдел „Български исторически архив“ и отдел „Ръкописи и старопечатни книги“. Експозицията се осъществява в партньорство с Националния музей на образованието – Габрово.

На 3 ноември 2025 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 135-годишнината от рождението на АНДРЕ ВАЙАН (03.11.1890–23.04.1978), френски филолог-славист, чуждестранен член на БАН (1947).

На 5 ноември 2025 г. в Централната библиотека на Софийския университет „Св. Климент Охридски“ беше открита изложбата „В света на професор Боню Стоянов Ангелов“. През 2025 г. се навършиха 110 години от рождението на Боню Ангелов (06.01.1915–26.10.1989), изтъкнат филолог, палеославист и литературен историк. Учени и изследователи от Българската академия на науките и от Софийския университет

„Св. Климент Охридски“ организираха масштабни прояви в негова чест и инициираха дигитализация на част от научното и културното наследство, осъществена от Университетската библиотека <https://digital.libsu.uni-sofia.bg/bg/v/43397>.

Университетската библиотека се включи в честванията и със съвместна изложба с Кирило-Методиевския научен център и Научния архив на Българската академия на науките. В изложбените витрини са подредени негови книги, монографии, статии, публикации за личността и научните достижения на известния учен от фонда на Университетската библиотека. Акцент в изложбата са изследванията, посветени на Светите братя Кирил и Методий, на Св. Климент Охридски и на други старобългарски и възрожденски автори. Представени са академични издания и учебници за средните училища, на които проф. Боню Ангелов е съавтор и редактор.

На 10 ноември 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложба, посветена на 115-годишнината от отпечатването на първия каталог на арабски ръкописи, съхранявани в НБКМ. През 2025 г. се навършват 110 години от излизането на том 23-ти на „Записки на Източното отделение на императорското руско археологическо общество в Петроград“, в който е отпечатано първото предварително

съобщение за сбирката от източни ръкописи, съхранявани в София. Настоящата експозиция е посветена на неговия автор **Александър Йонков Шишманов (1889–1949)**. Биографични бележки за живота и дейността му са почерпани от книгата „Белые лилии“ на Лилия Сиберг (Сиберг, Лилия. „Белые лилии“ : Генезис финского мифа в Болгарии : Роль русского финнофильства : Финско-болгарские контакты и посредники с конца XIX до конца XX в. / Lilia Siberg. – Jyvaskyla : Jyvaskylan yliopisto, 2004. – 284 p. – Jyvaskyla studies in humanities, 20). Включени са страници от началото на съобщението, описания на няколко кодекса и краят на изложението. Показани са няколко от арабските кодекси, представени от А. Шишманов. Приложена е таблица за съответствието между старите индекси на описаните в съобщението ръкописи и техните настоящи сигнатури.

На 10 ноември 2025 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 145-годишнината от рождението на ЙОРДАН ЙОВКОВ (09.11.1880–15.10.1937), български писател и драматург, класик на българската литература. Известен най-вече със своите разкази, отразяващи традиционния бит и култура.

На 17 ноември 2025 г. Централната библиотека на БАН откри изложба по случай 145-годишнината от рождението на АЛЕКСАНДЪР БЛОК (16.11.1880–07.08.1921), руски поет, писател, драматург, преводач, един от основните представители на руския символизъм.

На 18 ноември 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше представено изданието на Националната библиотека – „Очите на Арабия: сънни балади“ от Николай Райнов. Това е едно от произведенията, с които през 1918 г. Николай Райнов осъществява своя забележителен пробив като модернист на литературната сцена. Настоящото фототипно издание е направено по екземпляр на Националната библиотека. Предговорът към него е от проф. Светлана Стойчева. Разчитането на арабските названия и реалии е извършено със сътрудничеството на д-р Азиз Шакир. В приложение след коментарите е публикувана рецензията за „Очите на Арабия“ от Асен Златаров, излязла през 1919 г.

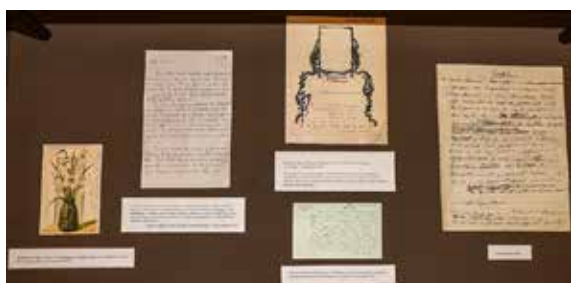
Гостите на събитието бяха приветствани от директора на Библиотеката доц. Калина Иванова, която каза: „Днешното събитие е част от нашата мисия да връщаме към живота значими творби от миналото, като ги срещаме с нови поколения читатели.“ Артистът от Музикалния театър Марчо Апостолов представи откъси от две от баладите в книгата на фона на кадри от постановката на Варненския държавен куклен театър „Очите на Арабия“ с режисьор Стоян Стоянов и сценограф Давид Илчев, доказателство, че творчеството на Николай Райнов е преводимо на езика на различни изкуства.

За книгата говори проф. Светлана Стойчева, изследовател на Николай Райнов и преподавател в НАТФИЗ, която разказа за културните реминисценции в произведенията, представи наблюденията си за авторефлексии на Райнов в образа на майстор Леонард в „Князът“ и изтъкна изключително интересната връзка с Нервал като възможен прототип на поета в последната балада „Сонора“.

Доц. Стоян Д. Дечев, преподавател от НХА, насочи вниманието към Николай Райнов като писател, който твори през очите на художник. Призова публиката да разгледа по-внимателно корицата, съчетание между перспектива и равна повърхност, и по-специално двете фигури, застанали една до друга, по-незабележимата от които е сатир, чрез който Н. Райнов илюстрира идеите на своята книга.

На 21 ноември 2025 г. в Националната библиотека „Св. св. Кирил и Методий“ беше открита изложбата „Българският литературен модернизъм“, която проследява появата, развитието, проявленията на модернизма и неговия отпечатък върху литературния живот у нас през първите десетилетия на ХХ век. В експозицията са представени литературни произведения на утвърдени български писатели модернисти, критически текстове, архивни документи и фотографии, както и литературната периодика, трибуна на българския литературен модернизъм.

ГОДИШНИНИ НА ЧЛЕНОВЕ НА БАН (1869–2025)

Стефка Хрусанова, E-mail: hcrusanova.st@cl.bas.bg

02 ноември

80 г. от смъртта на ДИМИТЪР ИВАНОВ МИШАЙКОВ
(27.01.1883–02.11.1945), икономист, статистик, държавен и обществен
деец.

Дописен член (1922), редовен член (1941).

02 ноември

135 г. от рождението на ДЮЛА НЕМЕТ
(02.11.1890–14.12.1976), унгарски езиковед-тюрколог.

Чуждестранен член (1952).

02 ноември

5 г. от смъртта на НИКОЛАЙ ИВАНОВ ПОПОВ
(27.12.1935–02.11.2020), стоматолог.

Член-кореспондент (1995), академик (2003).

03 ноември

135 г. от рождението на АНДРЕ ВАЙАН
(03.11.1890–23.04.1977), френски филолог-славист.

Чуждестранен член (1947).

03 ноември

90 г. от рождението на ИВАН ГЕОРГИЕВ ПОЖАРЛИЕВ
(03.11.1935–03.05.2024), химик-органик.

Член-кореспондент (2004).

03 ноември

170 г. от рождението на СТЕФАН ЮРИНИЧ (03.11.1855–27.02.1947), зоолог, обществен и културен деец. Дописен член (1898), действителен член (1900), след завръщането му в Хърватия – отново дописен член (1914).

04 ноември

105 г. от рождението на ЛЮБОМИР МИХАЙЛОВ ШИНДАРОВ (04.11.1920–06.03.2009), лекар-микробиолог и вирусолог. Член-кореспондент (1984).

05 ноември

145 г. от рождението на МИХАИЛ САДОВЯНУ (05.11.1880–19.10.1961), румънски писател. Чуждестранен член (1947).

06 ноември

125 г. от рождението на МИХАИЛ АЛЕКСЕЕВИЧ ЛАВРЕНТИЕВ (06.11.1900–15.10.1980), руски математик – механика. Чуждестранен член (1966).

07 ноември

35 г. от смъртта на ДМИТРИЙ ФЬОДОРОВИЧ МАРКОВ (23.10.1913–07.11.1990), руски литературовед-славист. Чуждестранен член (1968).

07 ноември
130 г. от смъртта на НАЧО НИКОЛАЕВ ПЛАНИНСКИ
(20.07.1847–07.11.1895), лекар, обществено-политически деец.
Спомагателен член (1869), дописен член (1875).

08 ноември
150 г. от рождението на АНДРЕЙ ДИМИТРОВ ПРОТИЧ
(08.11.1875–03.11.1959), изкуствовед, литературен критик, публицист
и белетрист.
Редовен член (1946).

10 ноември
90 г. от рождението на АНГЕЛ ИВАНОВ БАЛТОВ
(10.11.1935–10.04.2024), строителен инженер, специалист по механика
на твърдото деформируемо тяло.
Член-кореспондент (2004).

12 ноември
25 г. от смъртта на ВЕСЕЛИН ДРАГАНОВ ПЕТКОВ
(01.08.1916–12.11.2000), медик-фармаколог.
Член-кореспондент (1974), академик (1989).

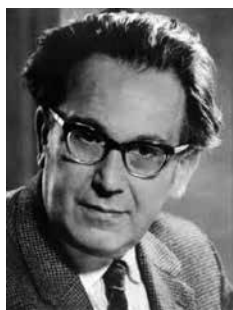

12 ноември
10 г. от смъртта на БОЖИДАР ПЕТАР МИЛОРАД ЧУРЧИЧ
(03.07.1946–12.11.2015), сръбски зоолог и еколог.
Чуждестранен член (2001).

14 ноември

105 г. от рождението на ГЕОРГИ МАНУИЛОВ БЛИЗНАКОВ (14.11.1920–15.04.2004), химик-неорганик, общественик. Член-кореспондент (1967), академик (1979). Главен научен секретар (1977–1982) и заместник-председател на БАН (1975–1977, 1982–1988).

15 ноември

125 г. от рождението на ФРИДРИХ ГЕРКЕ (15.11.1900–23.08.1966), немски историк-византолог. Чуждестранен член (1943).

16 ноември

50 г. от смъртта на АЛЕКСАНДЪР ПАВЛОВИЧ ВИНОГРАДОВ (09.08.1895–16.11.1975), руски биогеохимик. Чуждестранен член (1974).

17 ноември

30 г. от смъртта на ЙОРДАН ТОДОРОВ СИМЕОНОВ (04.01.1922–17.11.1995), строителен инженер. Член-кореспондент (1974).

18 ноември

85 г. от рождението на ЦАНКА ТОДОРОВА ЦАНКОВА (18.11.1940), юрист. Член-кореспондент (2008).

18 ноември
45 г. от смъртта на ФРАНТИШЕК ШОРМ
(28.02.1913–18.11.1980), чешки химик-органик и биохимик.
Чуждестранен член (1961).

19 ноември
115 г. от рождението на АНАТОЛИЙ АЛЕКСЕЕВИЧ ДОРОДНИЦИН
(19.11.1910–07.06.1994), руски геофизик – хидромеханика, аеромеханика, приложна математика.
Чуждестранен член (1969).

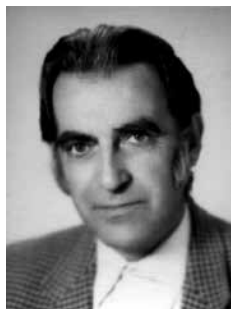
21 ноември
135 г. от рождението на МИЛОШ ВАЙНГАРТ
(21.11.1890–12.01.1939), чешки филолог-славист.
Чуждестранен член (1936).

21 ноември
85 г. от смъртта на САВА ЖИВКОВ ДАЦОВ
(07.01.1857–21.11.1940), стопански деец, публицист и общественик.
Дописен член (1898), действителен член (1902). Помощник-деловодител (1884) и деловодител на БКД (1885–1888). Дарител на БАН.

21 ноември
115 г. от смъртта на ВАСИЛ ДИМИТРОВ СТОЯНОВ
(24.06.1839–21.11.1910), книжовник, учител, общественик и публицист.
Действителен член-основател на БКД (1869). Деловодител (1869–1972), председател на Привременния управителен комитет (1882–1884) и подпредседател на БКД (1884–1898).

22 ноември
25 г. от смъртта на НИКОЛАЙ ГЕНЧЕВ НИКОЛОВ
(02.11.1931–22.11.2000), историк.
Член-кореспондент (1989).

24 ноември
20 г. от смъртта на ЕМАНУИЛ НИКОЛАЕВ КАРАНОВ
(07.02.1936– 24.11.2005), биолог.
Член-кореспондент (1995), академик (2003).

25 ноември
145 г. от рождението на ОЛДРЖИХ ХУЙЕР
(25.11.1880–04.06.1942), чешки езиковед-славист.
Чуждестранен член (1926).

26 ноември
5 г. от смъртта на КОНСТАНТИН ДИМИТРОВ КОСЕВ
(15.08.1937–26.11.2020), историк, общественик.
Член-кореспондент (1989), академик (2003). Заместник-председател
на БАН (1996–2008).

27 ноември
110 г. от рождението на ЕФРЕМ СПИРОВ КАРАНФИЛОВ
(27.11.1915–23.03.1998), литературен критик и есеист.
Член-кореспондент (1979), академик (1989).

29 ноември
75 г. от рождението на ПЛАМЕН БОРИСОВ МИРЧЕВ
(29.11.1950), инженер-лесовъд.
Член-кореспондент (2014).

29 ноември
115 г. от рождението на СТЕФАН ГЕОРГИЕВ ХРИСТОВ
(29.11.1910–27.09.2002), физикохимик.
Член-кореспондент (1961), академик (1984).

30 ноември
80 г. от рождението на АНДЖЕЙ ДВОРАК
(30.11.1945–10.02.2021), полски химик
Чуждестранен член (2017).

30 ноември
30 г. от смъртта на ГЕОРГИ ГЕОРГИЕВ ДЖАГАРОВ
(14.07.1925–30.11.1995), поет и драматург, обществен и държавен деец.
Академик (1982).

02 декември
55 г. от смъртта на ИЛИЯ ПАВЛОВ ПАШЕВ
(16.06.1910–02.12.1970), ветеринарен лекар, микробиолог.
Член-кореспондент (1967). Заместник-председател на БАН (1968–
1970).

03 декември
205 г. от рождението на САВА ХАДЖИИЛИЕВ ДОБРОПЛОДНИ
(03.12.1820–19.04.1894), учител, книжовник, театрален и читалищен
деец.
Дописен член (1881), почетен член (1884).

03 декември
30 г. от смъртта на БОГДАН ЙОРДАНОВ КУРТЕВ
(16.06.1917–03.12.1995), химик-органик.
Член-кореспондент (1961), академик (1974).
Заместник-председател на БАН (1971–1973).

04 декември
65 г. от рождението на НАДЕЖДА КОСТАДИНОВА РИБАРСКА
(04.12.1960), математик.
Член-кореспондент (2024).

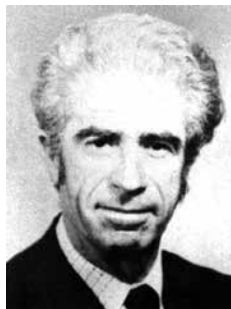
05 декември
105 г. от рождението на МАКО ПЕТРОВ ДАКОВ
(05.12.1920–22.02.2006), инженер-лесовъд, обществен и държавен
деец.
Член-кореспондент (1971), академик (1981).
Заместник-председател на БАН (1978–1988).

05 декември
80 г. от смъртта на ВЛАДИМИР ЛЕОНТИЕВИЧ КОМАРОВ
(01.10.1869–05.12.1945), руски ботаник, географ, флорист-систематик.
Чуждестранен член (1945).

05 декември
5 г. от смъртта на ПЕТЪР АТАНАСОВ КРАЛЧЕВСКИ
(23.10.1956–05.12.2020), физикохимик.
Член-кореспондент (2004), академик (2012).

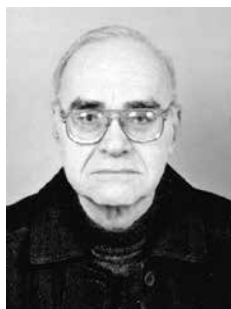
06 декември
20 г. от смъртта на ИВАН ВАСИЛЕВ ДУРИДАНОВ
(22.02.1920–06.12.2005), езиковед.
Член-кореспондент (1981), академик (1995).

08 декември
45 г. от смъртта на ВАЦЛАВ ОЛШАК
(24.10.1902–08.12.1980), полски машинен инженер.
Чуждестранен член (1969).

09 декември
120 г. от рождението на ИНОКЕНТИЙ ПЕТРОВИЧ ГЕРАСИМОВ
(09.12.1905–30.03.1985), руски физикогеограф – геоморфолог,
палеограф, почвовед.
Чуждестранен член (1958).

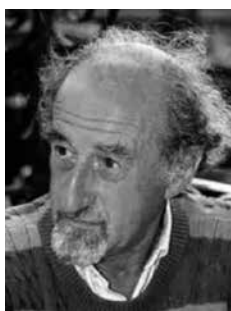
10 декември
90 г. от рождението на ХРИСТО НИКОЛОВ ДАБОВСКИ
(10.12.1935–18.02.2019), геолог.
Член-кореспондент (2004).

10 декември
75 г. от рождението на ВЕСЕЛИН СТОЯНОВ ДРЕНСКИ
(10.12.1950), математик.
Член-кореспондент (2004), академик (2012).

10 декември
95 г. от рождението на АСЕН АСЕНОВ ХАДЖИОЛОВ
(10.12.1930–22.04.1996), биохимик, молекулярен биолог и генетик.
Член-кореспондент (1984), академик (1989).
Заместник-председател на БАН (1988–1989).

11 декември
95 г. от рождението на ИВАН Т. БЕРЕНД
(11.12.1930), унгарски историк и икономист.
Чуждестранен член (1988).

13 декември
115 г. от рождението на ЛИНДА САДНИК-АЙЦЕТМЮЛЕР
(13.12.1910–07.05.1998), австрийска езиковедка-славистка.
Чуждестранен член (1985).

14 декември
150 г. от рождението на ДОБРИ ХРИСТОВ ИВАНОВ
(14.12.1875–23.01.1941), композитор, музиколог, хоров диригент,
музикален педагог и общественик.
Дописен член (1929).

15 декември
140 г. от рождението на ИВАН ЙОСИФОВ БУРЕШ
(15.12.1885–08.08.1980), зоолог, ентомолог, библиограф и историк на
българската зоология и естествознание.
Дописен член (1926), действителен член (1929).

15 декември
120 г. от рождението на ДИОНИСИОС ЗАКИТИНОС
(15.12.1905–16.01.1993), гръцки историк.
Чуждестранен член (1976).

15 декември
90 г. от смъртта на ВАСИЛ НИКОЛОВ ЗЛАТАРСКИ
(14.11.1866–15.12.1935), историк, археолог и епиграф, общественик.
Дописен член (1898), действителен член (1900).
Подпредседател на БАН (1926–1935).

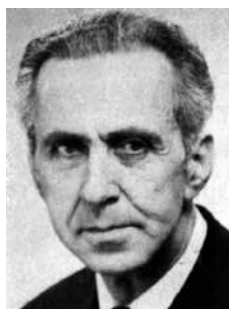
15 декември
135 г. от рождението на КАРЛ МАЙЕР
(15.12.1890–04.05.1945), немски езиковед-славист.
Чуждестранен член (1941).

15 декември
145 г. от рождението на СТЕФАН МЛАДЕНОВ СТОЯНОВ
(15.12.1880–01.05.1963), езиковед.
Дописен член (1918), действителен член (1929). Дарител на БАН.

15 декември
15 г. от смъртта на ВЕСЕЛИН ИВАНОВ НИКИФОРОВ
(05.01.1927–15.12.2010), икономист, обществен деец.
Член-кореспондент (1981).

16 декември
120 г. от рождението на БЛАГОВЕСТ ИВАНОВ ДОЛАПЧИЕВ
(16.12.1905–03.02.1974), математик.
Член-кореспондент (1967).

16 декември
70 г. от рождението на РУМЕН ГЕОРГИЕВ ПАНКОВ
(16.12.1955), биолог.
Член-кореспондент (2012), академик (2021).

18 декември
75 г. от смъртта на ПШЕМИСЛАВ ДОМБОВСКИ
(23.02.1877–18.12.1950), полски юрист.
Чуждестранен член (1929).

18 декември
5 г. от смъртта на ИВАН НИКОЛАЕВ РАДЕВ
(26.02.1943–18.12.2020), историк на възрожденската и новата българска
литература и култура.
Академик (2003).

20 декември
180 г. от рождението на ФРАНЦ ТОУЛА
(20.12.1845–03.01.1920), австрийски геолог и минералог.
Чуждестранен член (1898).

21 декември
115 г. от рождението на САМУИЛ БОРИСОВИЧ БЕРНЩЕЙН
(21.12.1910–06.10.1997), руски езиковед-славист и българист.
Чуждестранен член (1963).

21 декември
50 г. от смъртта на КИРИЛ СПИРИДОНОВ МИРЧЕВ
(03.12.1902– 21.12.1975), езиковед.
Извънреден член (1945).

21 декември
30 г. от смъртта на БОРИС НИКОЛАЕВИЧ ПОНОМАРЬОВ
(04.01.1905–21.12.1995), руски историк.
Чуждестранен член (1980).

24 декември
100 г. от рождението на ЧАВДАР ЦОЛИН ДРАГОЙЧЕВ
(24.12.1925–02.07.2000), лекар-кардиолог.
Член-кореспондент (1981).

24 декември
20 г. от смъртта на КИРИЛ МИШЕВ ИВАНОВ
(20.08.1918–24.12.2005), географ.
Член-кореспондент (1977).

25 декември
150 г. от рождението на СТЕФАН ГЕОРГИЕВ ИВАНОВ
(25.12.1875–14.07.1951), художник.
Дописен член (1929), редовен член (1941).

25 декември
145 г. от рождението на ДИМИТЪР ГЕОРГИЕВ МИХАЛЧЕВ
(25.12.1880–18.01.1967), философ, социолог, обществен деец, дипломат.
Дописен член (1919), действителен член (1932). Председател на БАН
(1944–1947).

26 декември
180 г. от рождението на ДИМИТЪР ПЕТРОВ МОЛЛОВ
(26.12.1845–08.01.1914), хирург, общественик.
Дописен член (1881), редовен член (1884). Подпредседател на БКД
(1898–1911).

26 декември
145 г. от рождението на ИЛИЯ ДИМИТРОВ ЯНУЛОВ
(26.12.1880–27.10.1962), юрист, социолог и общественик.
Дописен член (1937).

27 декември
150 г. от смъртта на ДИМИТЪР НИКОЛОВ БЛАГОЕВ
(1840–27.12.1875), книжовник, общественик.
Дописен член (1871).

27 декември
90 г. от рождението на НИКОЛАЙ ИВАНОВ ПОПОВ
(27.12.1935–02.11.2020), стоматолог.
Член-кореспондент (1995), академик (2003).

29 декември
55 г. от рождението на ЛЮБКА АТАНАСОВА ДУКОВСКА
(29.12.1970), информатик.
Член-кореспондент (2021).

**НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ ВЪВ ФОНДА
НА ЦЕНТРАЛНАТА БИБЛИОТЕКА НА БАН
Милкана Лишкова, E-mail: milkanan@cl.bas.bg**

АЛЕКСИЕВА, Текла. Текла Алексиева. Енциклопедия на необозримото : Изложба, София, 03.12.2024 – 02.02.2025 = Tekla Aleksieva. Encyclopedia of the unfathomable : exhibition, Sofia, 3 декември 2024 – 2 февруари 2025 г. / Съставители : Даниела Радева, Любен Домозетски ; Прев. на англ. ез. Филип Стоилов ; Фотографии: Цветан Игнатовски, Тихомир Стоянов. – София : Софийска градска художествена галерия, 2025. 280 с. : с цв. ил., фотогр. ; Избрана библиография и биография за художника с. 265-275.

ISBN 9786197195460

System number [000659926]

АРСОВ, Арсений. Разорани бразди / Арсений Арсов ; Редактор Боянка Арнаудова ; Художник на илюстрациите Елка Манева ; Фотография Росен Донеv. – Варна : ФИЛ, 2025. 376 с. : с цв. ил., портр. ; Съдържа и: За книгата „Разорани бразди“ / Боянка Арнаудова с. 5-6; Интервю / Взето от Светослава Първанова с. 347-355.

ISBN 9789549741735

System number [000659973]

БАРАКОВ, Венелин. Колю Фичето – българският строителен гений : Архитектура, скулптура, резба = Kolyu Ficheto – Bulgarian construction genius : Architecture, sculpture, woodcarving / Венелин Бараков, Стилияна Топалова-Марчовска. – София : в. Строител, 2025. 144 с. : с цв. ил.

ISBN 9786199270936

System number [000659938]

БЕГБЕДЕ, Фредерик. Един самотен човек / Фредерик Бегбеде ; Прев. от фр. ез. Красимир Петров. – София : Колибри, 2025. 256 с. : с ил., портр. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.

ISBN 9786190216858

System number [000659921]

БОЙН, Джон. Земя / Джон Бойн ; Прев. от англ. ез. Радостин Желев. – София : Лабиринт, 2025. 208 с. ; Книга 2. от тетралогията „Стихиите“.

ISBN 9786197670684

System number [000659913]

БОНОВ, Йонко. Елин Пелин и Йордан Йовков : Християнска вяра и нравствени ценности : Литературно-апологетичен преглед / Йонко Бонов ; Научен редактор Димо Пенков ; Рецензенти Иван Христов, Валентин Канавров ; Становища: Нина Димитрова ... [и др.]. – София : Народно читалище Литературна София – 2013, 2025. 400 с. : с ил., портр. ; Бележки под линия ; Библиография с. 363-379 ; Рез. на англ. ез.

ISBN 9786197233247

System number [000659699]

БУКОВСКИ, Чарлз. Записки на стария мръсник / Чарлс Буковски ; Прев. от англ. ез. Калоян Игнатовски. – [2. изд.]. – София : Прозорец, 2025. 240 с. : (Библиотека Култ)
1. изд. 2005 г.
ISBN 9786192433642
System number [000660082]

БЪЛГАРИЯ. [Закопи и др. п.]. Етажна собственост : Сборник нормативни актове. – 9. изд. – София : Сиби, 2025. 170 с. : с табл., сх. ; Информация към 25 юни 2025 г. ; Съдържа: Общи части ; Общо събрание на собствениците ; Сдружение на собствениците ; Поддържане, ремонт и основно обновяване ; Прилежаща площ ; Примерен правилник ; Закон за собствеността (извлечение) с. 82-86 ; Споразумение за създаване на сдружение на собствениците (образец) с. 126-139 ; Закон за гражданската регистрация (извлечение) с. 140-150 ; Закон за устройство на територията (извлечение) с. 151-163 ; Закон за ветеринарномедицинската дейност (извлечение) с. 164-166 ; Закон за защита на животните (извлечение) с. 167-169 ; Закон за управление на етажната собственост ; Наредба № 6 от 18 септември 2009 г. за определяне на прилежащата площ към сгради в режим на етажна собственост в квартали с комплексно застрояване ; Книга на етажната собственост (образец) ; Примерен правилник за вътрешния ред в етажната собственост ; Наредба № РД-02-20-8 от 11 май 2012 г. за създаване и поддържане на публичен регистър на сдруженията на собствениците в сгради в режим на етажна собственост. (Поредица Джобни издания)
1. изд. 2009 г.
ISBN 9786192263126
System number [000660029]

БЪРДАРОВ, Георги. Адажио за Мария / Георги Бърдаров. – София : Мусагена, [2025]. 504 с.
ISBN 9786197614800
System number [000659567]

ВЕРГЕЗЕ, Абрахам. Да срежеш камъка / Абрахам Вергезе ; Прев. от англ. ез. Анна Иванова. – [Ново изд.]. – София : Лабиринт, 2025. 592 с.
ISBN 9786197670615
System number [000659927]

ГРИЙНУД, Кери. Убийство във влака за Баларат : Разследванията на госпожица Фишър / Кери Грийнуд ; Прев. от англ. ез. Мая Ненчева. – София : Прозорец, 2025. 200 с. Книга 3 от поредицата Мистериите на мис Фишър.
ISBN 9786192433369
System number [000660205]

ГУРНА, Абдулразак. Кражба / Абдулразак Гурна ; Прев. от англ. ез. Калоян Игнатовски. – София : Лабиринт, 2025. 256 с.
ISBN 9786197670677
System number [000659903]

ДЕ ЛУКА, Ери. Три коня / Ери де Лука ; Прев. от итал. ез. Биляна Фурнаджиева. – [София] : Колибри, 2025. 104 с. : Биогр. данни за авт. отбелязани на гърба на кор.
ISBN 9786190216773
System number [000659933]

ДЕРТЛИЕВА, Ася. Надежда Сейкова : Живот, посветен на театъра / Ася Дертлиева ; Състав. Ася Дертлиева ; Ред. Анастасия Савинова-Семова. – София : Макро Студио, 2025. 316 с. : с ил., портр. ; Съдържа и: Биографична справка на проф. Н. Сейкова с. 93-94 ; Накратко за автора и съставителя на сборника – „Надежда Сейкова – живот, посветен на театъра“ с. 313-314 ; Интервюта с Надежда Сейкова / Интервюиращи Ася Дертлиева, Весела Филипова, Владо Даверов, Валентина Михайлова, Елена Иванова, Викрил Николов, Никола Чавдаров.

ISBN 9786197638189

System number [000660049]

ДОМОЗЕТСКИ, Любен. Европа в България : Отраженията на европейски художествени направления в българското изкуство от Освобождението до средата на ХХ век = Europe in Bulgaria : Reflections of European Artistic Trends in Bulgarian Art from the Liberation to the Middle of the 20th Century / Любен Домозетски ; Научен редактор Татяна Димитрова ; Фотограф Цветан Игнатовски ; Прев. на англ. ез. Филип Стоилов. – София : Софийска градска художествена галерия (СГХГ), 2025. 359 с. : цв. ил. ; Бележки и библиогр. под линия.

ISBN 9786197195446

System number [000656422]

ДУКОВСКИ, Димитър. Въведение в Изкуствения Интелект (ИИ) / Димитър Дуковски. – София : Издава автора, 2025. 59 с. : с ил.

ISBN 9786190406037

System number [000659671]

ЖИВКОВА, Неда. Възможните връзки : Образи из ателието на Николай Шмиргела. Каталог = Possible connections: Images from the studio of Nikolay Shmirgela. Catalog / д-р Неда Живкова, д-р Станислава Николова, Николета Гологанова ; Превод на англ. ез. Георги Илиев ; Фотографии Цветан Игнатовски. – София : Софийска градска художествена галерия, 2025. 80 с. : с цв. и черно бели ил., рис. ; фотогр. ; Книгата е илюстрирана с рисунки на художника Николай Шмиргела ; Библиография и бележки под линия.

ISBN 9786197195422

System number [000659931]

ИВАНОВ, Димитър. Лидерство и лидерски практики : Курс лекции и упражнения за системата на средното образование / Димитър Иванов, Милка Петрова ; Рец. д.ик.н. Янка Такева. – София : Фондация Устойчиво развитие за България, 2025. 239 с. : с ил., фиг., портр. ; Бележки под линия.

ISBN 9786197136708

System number [000659516]

ИЛИЕВ, Красимир. Как изкуството на Япония и Китай навлиза в българските земи до края на ХХ век / Красимир Илиев, редактор Емилия Волева ; Фотографии Цветан Игнатовски, Иво Хаджимишев, Борислав Чернев. – София : Сонм, 2025. 376 с. : с цв. ил., факс. ; Бележки под линия ; Изданието съпътства изложбата, организирана в Софийска градска художествена галерия, 19 май – 31 август 2025 г.

ISBN 9786197195477

System number [000657971]

КАРЛСОН, Юнас. Дъждовният човек : История с розова градина / Юнас Карлсон ; Прев. от швед. ез. Стефка Кожухарова. – София : Колибри, 2025. 196 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.

ISBN 9786190215110

System number [000659912]

КОНСТАНТИНОВ, Георги. Един поет между вчера и утре / Георги Константинов. – [София] : [Фондация Глобални библиотеки – България], 2025. 228 с.

ISBN 9786197762181

System number [000659998]

КРЮГЕР, Уилям Кент. Реката, която помним / Уилям Кент Крюгър ; Прев. от англ. ез. Кристина Димитрова. – София : Лабиринт, 2025. 400 с.

ISBN 9786197670653

System number [000659890]

ЛАПЛАНШ, Жан. Речник на психоанализата / Ж. Лапланш, Ж.-Б. Понталис ; Прев. от фр. ез. Емилия Алексиева ... [и др.] ; Предговор, под общата редакция на Никола Атанасов. – 3. изд. – София : Колибри, 2025. 570 с. : с портр. ; Други прев.: Никола Атанасов, Мален Маленов, Димо Станчев, Красимир Таушанов ; Биогр. данни за автора на гърба на кор. ; Съдържа и: Азбучен показалец.

1. изд. 2009 г.

ISBN 9786190217022

System number [000659924]

ЛИУ ЦЪСИН. Кълбовидна мълния / Лиу Цъсин ; Прев. от англ. ез. Васил Велчев. – София : Колибри, 2025. 455 с. ; Оригинално заглавие на китайски език ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.

ISBN 9786190216872

System number [000659983]

МАЙСКА, Перуника. Как да спасиш Галактиката (преди някой да те е изпреварил) / Перуника Майска. – [София] : Прозорец, 2025. 288 с.

ISBN 9786192433529

System number [000660116]

МИХОВА, Весела. Времето между две пътувания : Поезия / Весела Михова ; Ил. Ема Йорданова. – Русе : Арт галерия 7, 2025. 60 с. : с ил. ; За автора с. 57.

ISBN 9786199346808

System number [000659961]

МОДИАНО, Патрик. Нощна трева / Патрик Модиано ; Прев. от фр. ез. Красимир Петров. – София : Колибри, 2025. 156 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.

ISBN 9786190216896

System number [000659892]

НАРЪЧНИК по строително право / Адриана Спасова и др. ; Под общата редакция на Валентина Бакалова. – 2. доп. и разширено изд. – София : Сиби, 2025. 544 с. : с ил., фиг., сх., диагр., портр., табл. ; Други автори: Александър Янкулов, Бианка Велева, Бояна

Милчева, Валентина Бакалова, Виктория Пенкова, Георги Владов, Зорница Димитрова, Иван Николаев, Мартин Захариев, Милана Кривачка, Мирослав Димитров, Николай Колев, Павлина Иванова, Таня Точева, Явор Танков ; Съдържа рецензии от: проф. инж. Фантина Рангелова, д-р Николай Колев, Савин Ковачев ; За авторите с. 27-43 ; Библиография и бележки под линия.

1. изд. 2021 г. с автори Адриана Спасова, Александър Янкулов, Бианка Велева, Бояна Милчева, Валентина Бакалова, Виктория Пенкова, Мартин Захариев, Милана Кривачка, Мирослав Димитров, Николай Колев, Павлина Иванова, Таня Точева ; Издание на Българско общество по строително право ; Съдържа рецензии от: Фантина Рангелова, Николай Колев, Савин Ковачев.

ISBN 9786192263133

System number [000660025]

НАСИЪР, Ши. Вопълът на копринената буба / Ши Насиър ; Прев. от англ. ез. Мария Михайлова. – [София] : Прозорец, 2025. 408 с. ; За автора с. 4.

ISBN 9786192433451

System number [000660187]

НИКУЛИН, Николай. Спомени за войната / Николай Н. Никулин ; Прев. от рус. ез. Денис Коробко ; Предг. Сергей Лебедев. – Пловдив : Жанет 45, 2025. 310 с. ; Бележки под линия ; За автора, преводача с. 1-2. (Памет)

ISBN 9786191869565

System number [000660170]

НОТОМБ, Амели. Книгата на сестрите / Амели Нотомб ; Прев. от фр. ез. Светла Лекарска. – София : Колибри, 2025. 136 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.

ISBN 9786190216810

System number [000659894]

ПЕЗУАШВИЛИ, Ива. Шахта за отпадъци / Ива Пезуашвили ; Прев. от англ. ез. Жени Колева. – Пловдив : Жанет 45, 2025. 124 с. ; Информация за автора и преводача с. 1. (Отвъд)

ISBN 9786191869541

System number [000660114]

ПЪДЕВ, Майкъл. Бягство от Балканите (1943) ; Димитров не си хаби куршумите (1948) / Майкъл Пъдев ; Прев. от англ. ез. и въведение Деян Кюранов. – [София] : Прозорец, 2025. 592 с. : портр. ; Имена на споменати чужденци на латиница (по азбучен ред на фамилиите на български) с. 590-591 ; Биогр. данни за автора на гърба на кор. ; Библиография : От и За (първични и вторични) – Михаил Пъдев с. 575-579 ; Войните и идеологиите на Майкъл Пъдев / Деян Кюранов ; Михаела Пъдева за Михаил Пъдев с. 530-571 ; Западната прокомунистическа левица в книгата (споменати в текста хора и вестници с позиция против Никола Петков и/или за СССР) / Деян Кюранов ; Имена на споменати чужденци на латиница (по азбучен ред на фамилиите на български) / Деян Кюранов с. 580-591 ; Михаил Пъдев – биографични данни с. 572-574 ; Бележки и библиографски препратки под линия.

ISBN 9786192433635

System number [000660222]

САМУИЛОВА България: история и култура : [Сборник доклади] / Ангел Николов Николов ... [и др.] ; Научен редактор Георги Н. Николов ; Превод Венелин Николаев ... [и др.] ; Рецензенти Васил Гюзелев, Милияна Каймакамова. – София : Македонски научен институт, 2025. 319 с. : с цв. ил., факс., табл., фотогр., факс. ; Други автори: Валери Василев, Георги Сенгалевич, Георги Николов, Деница Петрова, Дмитрий Поливянни, Евелина Минева, Елена Слатинска – Ованезова, Зофия Бжозовска, Изабел Грим – Щаделман, Мария Йовчева, Мирослав Лешка, Михаил Раев, Николай Кънев, Петер Щрайнер, Тервел Попов, Тома Томов, Ярослав Дудек, Валери Йотов ; Други преводачи: Христо Станчев, Цветана Ралева ; Библиография и бележки под линия ; Авторите в този сборник с. 311-312 ; Резюме на английски, немски, руски език.

ISBN 9786197377385

System number [000659031]

СПОЛДИНГ, Кейти. Границите на гения : Слабите страни на някои от най-великите умове на света / Кейти Сполдинг ; Прев. от англ. ез. Тодор Кенов. – София : Прозорец, 2025. 320 с. ; Бележки под линия.

ISBN 9786192433383

System number [000660108]

СРЕТКОВ, Борислав. Загадката Китай : Избрани статии / Борислав Сретков. – София : Борислав Сретков, 2025. 487 с. ; За автора с. 486.

ISBN 9786199137352

System number [000659591]

СТАНКОВ, Димитър. Нова система на етическите категории / Димитър Станков ; Рецензенти: чл.-кор. проф. д. ф. н. Ангел Стефанов, проф. д.ф.н. Валентин Канавров, проф. д.ф.н. Иванка Райнова, проф. д.ф.н. Татяна Батулева, проф. д-р Николай Михайлов, доц. д-р на теол. н. Костадин Нушев, доц. д-р презвитер Иван Иванов. – София : Симолини, 2025. 602 с. ; Библиография с. 570-601.

ISBN 9786192840167

System number [000659661]

ТАН Туан Ен. Градината на вечерните мъгли / Тан Туан Ен ; Прев. от англ. ез. Калоян Игнатовски. – София : Лабиринт, 2025. 400 с.

ISBN 9786197670639

System number [000659951]

ТАХМИСЯН, Агоп. Основни учения на библията / Агоп Тахмисян. – 8. изд. – София : Нов живот, 2025. 399 с. : с ил. ; Данни за автора на гърба на кор. ; Библиогр. с. 396.

1. изд. 1991 г. на изд. Ай Ви Ел.

ISBN 9789547193352

System number [000660002]

УЕЛБЕК, Мишел. Карта и територия / Мишел Уелбек ; Прев. от фр. ез. Красимир Петров. – [3. изд.]. – София : Колибри, 2025. 366 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.

1. изд. 2012 г. на изд. Факел експрес.

ISBN 9786190217114

System number [000659901]

УЕЛБЕК, Мишел. Подчинение / Мишел Уелбек ; Прев. от фр. ез. Александра Велева ; Прев. на стиховете Георги Борисов. – [3. изд.]. – София : Колибри, 2025. 252 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.
1. изд. 2015 г. на изд. Факел експрес.
ISBN 9786190217091
System number [000659910]

УИЛЯМС, Найл. Четири писма за любовта : Роман / Найл Уилямс ; Прев. от англ. ез. Петя Петкова. – София : Лабиринт, 2025. 288 с.
ISBN 9786197670660
System number [000659913]

ШИНКАЙ, Макото. Градината на думите / Макото Шинкай ; Превод от англ. ез. Гургана Дечева. – София : Репермилл Books, [2025]. 270 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор. ; Ориг. загл. на яп. ез.
ISBN 9786197758191
System number [000660230]

ШИШИЕВ, Иван. Етюд-и-те на София: 10 години в кадри = Sketches of Sofia: 10 years in pictures / [Снимки, текст] Иван Шишиев ; Превод на англ. ез. Екатерина Калугина. – София : Колибри, 2025. 1 албум ([272] с.) : с цв. фотогр. ; За фотографа с. 271.
ISBN 9786190217015
System number [000659965]

ШОПОВА, Изабела. К като Корея / Изабела Шопова. – София : Колибри, 2025. 408 с. ; Биогр. данни за автора на гърба на кор.
ISBN 9786190217039
System number [000659904]